

OBSAH

ÚVOD	11
------------	----

Husův proces z hlediska kanonického práva. – Obtíže studia. – Nejsou dochována akta procesu. – Mezerovitost ostatních pramenů. – Prameny ke kostnickému koncilu.

I/	POČÁTKY HUSOVA PROCESU	19
----	------------------------------	----

Zákazy Wyclifova učení v Praze. – První příkaz arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Hazmburka k odevzdání Wyclifových knih počátkem r. 1409. – Žaloby na Husa. – První klatby proti wyclifistům. – Rozpory o obeslání koncilu v Pise. – Zákaz kázání na „soukromých místech“ míří proti Husovi a Kapli betlémské. – Příkaz arcibiskupa k odevzdání Wyclifových knih na červnové synodě r. 1409. – Apelace pěti studentů proti tomu k papežské kurii. – Ustanovený auditor obesílá arcibiskupa ke kurii. – Bula papeže Alexandra V. z 20. prosince 1409 přikazuje vyšetřit rozšiřování Wyclifových bludů a zakazuje kázání na soukromých místech. – Auditor odvolán, delegátem papežovým sám arcibiskup Zbyněk, proti němuž odvolání směřovalo. – Tento akt anomálií v soudním řízení. – Protesty proti papežově bule v Praze. – Hus se nepodrobuje zákazu kázání. – Na synodě v červnu 1410 přikazuje arcibiskup odevzdat Wyclifovy knihy ke spálení.

II/	HUSŮV PROCES U KURIE	52
-----	----------------------------	----

Proti rozhodnutí o spálení knih podává odvolání Hus spolu se sedmi dalšími účastníky. – Přesto arcibiskup dává knihy spálit, ač po odvolání má být rozsudek odložen, a uvaluje klatbu na apelanty, ač po odvolání není platná. – Proces u kurie. – Boloňští teologové odmítají spálení knih. – Arcibiskup podává u kurie obžalobu proti Husovi. – Soudcem kardinál Colonna, který přikazuje arcibiskupovi, aby se řídil bulou Alexandra V., a předvolává Husa ke kurii. – Hus osobního předvolání neuposlechne a posílá ke kurii své prokurátory. – Ve-

doucí osobností mezi nimi Jan z Jesenice. – Námitky proti podjatosti kardinála Colonna vyšetřuje auditor. – Tím má Colonna pravomoc uhasnout. – Přesto vydává Colonna proti Husovi klatbu pro nestání před soudem. – Prokurátorem arcibiskupa a pražské kapituly Michal z Německého Brodu, řečený de Causis. – Jeho spory s Jesenicem. – Michal podává proti Jesenicovi žalobu pro wyclifovské kacířství. – V Praze narůstá konflikt mezi králem a arcibiskupem. – Arcibiskup přinucen ke smíru s Husem. – Dohodu nedodrží a na útěku z Čech umírá. – Tím je zmařeno dokonání smíru, ale Hus je přesvědčen o jeho platnosti. – V Husově procesu střídání soudců. – Jmenována čtyřčlenná komise, jež je pak nahrazena kardinálem Zabarellou. – Ten ochoten přijmout důkazy pro zproštění Husa z osobní citace, ale je odvolán. – Nečinnost jeho nástupce kardinála Brankase. – Jesenic dán do klatby pro wyclifovské kacířství a uvězněn. – Jeho útěk z Říma. – Nový soudce kardinál Petr Stephaneschi zostřuje klatbu proti Husovi v červenci 1412.

III/ SPORY V ČECHÁCH MEZI HUSEM A JEHO ODPŮRCI 97

Proti klatbě kardinála Stephaneschiho se Hus odvolává ke Kristu. – Je to projev Husovy víry ve spravedlnost Boží, ale je tím porušen pořádek práva, které nezná takovou instanci. – Tímto aktem Hus odmítá jurisdikci církve. – Také je mu napříště vždy připomínána nepřipustnost takového aktu. – Hus se dále odchyluje od procesních pravidel žádostí k zemskému soudu o intervenci. – Jesenicův návrat z Itálie. – Jeho Obrana Husovy pře na universitě prokazuje nulitu klatby. – Král Václav ve snaze odstranit rozkol a špatnou pověst království nařizuje svolat mimořádné shromáždění duchovenstva. – Jeho bezvýslednost. – Polemiky mezi teology a Husovými straníky. – Spory má řešit čtyřčlenná komise. – Proti konsiliím doktorů teologie spisy Husovy a Jesenicovy. – Opětné zdůraznění nulity Husových procesů. – Proti tomu traktáty Štěpána z Pálče a Stanislava ze Znojma hájí oprávněnost Husovy klatby. – Komise prohlašuje za viníky sporů teology. – Král je zbavuje jejich míst a vypovídá ze země. – Husova klatba a nebezpečí odsouzení stále trvá. – Husovy kritiky církevního soudu, který dle jeho přesvědčení nerozhoduje ve shodě se zákonem Božím.

IV/ KONCIL KOSTNICKÝ. SOUD A ODSOUZENÍ 137

Výzva krále Zikmunda Husovi, aby se pod královskou ochranou dostavil do Kostnice. – Útoky proti českému reformnímu hnutí. – Husovo rozhodnutí jít na koncil. – Přípravy k cestě. – Projevy, které hodlal přednést. – Přehled Husovy pře, tzv. Ordo procedendi dílem Jesenicovým. – Český stát i Hus přesvědčení o legitimitě koncilu. – Hus věří ve svobodnou disputaci a neuvědomuje si, že

bude stát před soudem. – Kostnický proces pokračováním soudu u kurie. – Husovu situaci zhoršil jeho traktát De ecclesia. – Důvěra v královský glejt byla zklamána, když koncil Husa uvěznil a král od své záruky ustoupil. – Husovo věznění a výslechy. – Snahy české šlechty o jeho osvobození. – Obžalovací články proti Husovi, jejich nesprávnosti a změny. – Husova pře zprvu jen okrajovou záležitostí. – Naléhání na jeho odsouzení od vlivných osobností. – Sestavení komisi pro jeho vyšetřování. – Husovy obrany. – Koncil odsuzuje Wyclifa. – Odsouzení přijímání pod obojí. – Husovy tři veřejné výslechy, které mu vymohl král Zikmund. – Koncil přesvědčen o Husově kacířství. – Snahy přimět Husa k odvolání a tím k záchraně života. – Jejich politické pozadí. – Husovo odmítnutí odvolat. – Poslední pokusy přimět ho k odvolání marné. – Husovo odsouzení a odsvědění. Smrt.

V/ RETROSPEKTIVA 200

Protichůdnost názorů o spravedlnosti Husových procesů. – Falešná svědectví a nesprávně vyňaté články z jeho spisů. – Zmatečnosti v procesech před pražským arcibiskupem a před římskou kurií. – Soud koncilu procesní právo neporušuje. – Chyby Husovy a jeho porušení procesních norem. – Provinění Husovi přičítaná. – Nesrovnatelnost Husova přesvědčení, že se řídí zákonem Božím, s právním vědomím jeho soudců.

SEZNAM ZKRATEK 219

SEZNAM ZKRÁCENĚ CITOVANÉ LITERATURY 221

SEZNAM UŽITÝCH HUSOVÝCH SPISŮ 227

REJSTŘÍK JMENNÝ 229